...ințarea socială

O PACE STRANIE sau Un război mocnind?

Nu e liniște în raioanele de est ale republicii. Sau, mai exact, am putea spune că după 21 iulie, cînd la Moscova a fost semnată Convenția de încetare a ostilităților militare în Transnistria, aici s-a instaurat o pace ciudată. Dacă la începutul celui de al doilea război mondial în Europa occidentală se desfășura războiul ciudat (Franța și Anglia, care și declarase război Germaniei la 3 septembrie 1940, n-au întreprins acțiuni militare de anvergură și ostilitățile de pe frontul de vest erau așteptate cu nerăbdare de toate popoarele lumii) noi, românii basarabeni, trăim într-o pace stranie, condiții de incertitudine care e deseori chinuitoare, dură, amară.

Nu ne tăgăduim, ne-am bucurat cu toții că a încetat să bubuie tunurile, că nu mai zboară obuzele și nu mai cad gloanțele cetățenilor nevinovați la Tighina și în satele moldovenești atît de năpăstuite de pe malurile Nistrului. Și o pace dreaptă, desigur, a fost totdeauna visul de aur al omenirii. Cetățenii din raioanele de est ale Moldovei au suferit prea mult anii 3-4 ani ca să nu rîvnească la o pace, la conciliere națională. Dar ce fel de pace a fost semnată? Au dorit cetățenii republicii să accepte o pace cu orice preț? Cu orice condiții, chiar și umilitoare pentru cei care și-au sacrificat viețile pentru integritatea și independența țării? Adică, sîntem rugați să coexistăm pașnic cu acei, care ne-au disprețuit și ne-au maltratat ieri, continuă să ne disprețuiască și să ne maltrateze astăzi. O știm prea bine - pacea e mai dorită decît războiul. Dar în cîteva luni pe pămîntul Moldovei s-a desfășurat un război fratricid sîngeros. Cei care au trăit în vecinătate, au învățat la aceeași școală, au șezut chiar în aceeași bancă, mai apoi au îndreptat țeava automatelor împotriva părinților, buneilor și prietenilor noștri. Sînt destui martori ai acțiunilor monstruoase, întreprinse de călăii lui Smirnov împotriva populației pașnice. Călăii numiți gardiști i-au batjocorit și i-au măcelărit, mai ales, pe cetățenii moldoveni, pentru că pretinșii internaționaliști de la Tiraspol și din întreaga Transnistrie nu suportă nimic din ceea ce e spirit românesc, cultură românească. Nu se pot uita fără mînie turbată la un cetățean român care-și iubește limba și plaiul. Pentru că această ură bestială le-a fost insuflată decenii în șir de către comuniștii mancurți. Ei bine, cine poate garanta că convenția semnată la Moscova va fi un scut sigur în calea dezlănțuirii unui nou măcel pe malurile bătrînului Nistru? Cine poate garanta, pur și simplu, securitatea cetățenilor care se întorc acasă după luni de pribejie forțată? Convenția semnată, probabil, ar trebui să impună părților beligerante anumite angajamente ce se cuvine a fi respectate cu strictețe. Dar ce urmează după semnarea ei? Teama și îngrijorarea cetățenilor, o frică atît de mare, încît oamenii pînă astăzi nu se încumetă să revină la locul de baștină. Și cum nu s-ar teme, dacă cei care au dezlănțuit războiul în martie, îl continuă și astăzi, cetățenii, mai ales moldovenii sînt urmăriți, persecutați și batjocoriți, uciși de după colț, sînt intimidați și înfricoșați de către bandele de gardiști în stare de ebrietate, și starea de ebrietate este starea lor permanentă. Nici nu e de mirare, dacă acești tineri "bravi" au îndrumători spirituali de tipul Smirnov, Mărăcuță, Iakovlev, etc. Ca să vedeți, "experții" în materie de filologie Mărăcuță și Iakovlev au decretat un ordin, conform căruia în școlile din Transnistria limba moldovenească va fi studiată din nou în grafie chirilică, iar limba română se va preda doar în mod facultativ. Firește, pedagogii români nu vor îndeplini această hotărîre descreierată, dar ne întrebăm, cît vor mai continua amatorii de banditism moral să tulbere apele,să întunece mințile oamenilor cu invenții nerușinate, să pericliteze activitatea pedagogilor? De ce nu există pedeapsă cuvenită pentru acești criminali care se complac în acțiunile de batjocorire și maltratare a populației? În Transnistria

(Continuare în pag.2)

ADRESARE

CĂTRE PREȘEDINTELE, PARLAMENTUL ȘI GUVERNUL ȚĂRII MOLDOVA

Noi, directorii-adjuncți pentru instruire și producere și directorii-adjuncți ai școlilor profesionale-tehnice din republică, întruniți la ședințele pegagogice din august, ne exprimăm îngrijorarea și indignarea de situația în care se află confrații noștri de breaslă din școlile profesionale-tehnice situate în partea stîngă a Nistrului.

Lezarea dreptului elementar al omului la viață, trai, muncă, exprimare liberă a gîndului, întrunire și cunoaștere obiectivă a evenimentelor ce au loc în republica-fantomă vine în contradicție cu normele civice mondiale.

Ne uimește și ne îngrijorează starea de autoliniștire a conducerii republicii care nu întreprinde nimic sau aproape nimic pentru păstrarea reală a integrității teritoriale, asigurarea vieții noastre a consîngenilor noștri din estul Țării. Ba mai mult decît atît, creșterea forțelor militare ruse și căzăcești pe pămînturile noastre sînt prezentate ca o mare biruință a noastră în evenimentele declanșate.

Noi, lucrătorii școlilor profesionale-tehnice cerem:

1. Retragerea neîntîrziată și necondiționată de pe teritoriul Moldovei Suverane a forțelor militare străine.
2. Restabilirea organelor de drept legitime pe întreg teritoriul Țării.
3. Asigurarea existenței și activității normale a școlilor profesionale aflate pe malul stîng al Nistrului.
4. Desființarea Parlamentului actual și realegerea unui nou Parlament cu un număr corespunzător teritoriului și populației Țării.
5. Curățirea Guvernului și conducerii republicii de nomenclaturiștii procomuniști.

Adresarea a fost adoptată la 26 august 1992 cu 71 voturi.

UNIVERSITATEA DE STAT DIN TIRASPOL FUNCȚIONEAZĂ LA CHIȘINĂU

...citori se întreabă: ce standarde ...să îndeplinească o instituție de ...cit superior pentru ca să merite ...ului de Universitate? Există ...ese definiții și totodată un singur ...elementul fundamental pentru a ...în rangul de Universitate este ...tatea cadrelor didactice de a ...cercetări științifice de o mare ..., ca un corolar, capacitatea și ...de a organiza pregătirea noilor ...ori. Cu ocazia aniversării a 900 ...la înființarea universității din ...Italia) cîteva sute de rectori au ...Magna Charta a Universităților ...lume, în care se arată rolul ...Pe de o parte, prin adaptare ...să răspundă cît mai prompt ...dinamicii nevoilor sociale. Ele ...sacră de a fi păstrătoare a ...științifice, morale și culturale ale ...Această misiune implică și o ...datoare de a prefigura viitorul ...și de a constitui un factor ...al dezvoltării acesteia.

...1992 la Sinaia a avut loc ...ională a Organizației Națiunilor ...educație, știință și cultură ...pe tema: "Școala superioară: ...spective", la care a participat ...ntul Moldovei, academicianul ...-un articol el scrie că fiecare ...un nucleu de elită al ideilor ...parte integrantă din sistemul ...venție și formații potențialului intelectual al ei; universitatea trebuie să devină simbolul și realizarea gîndirii noi, unde să predomine nu forța, dar intelectul, lăcaș al încrederii și înțelegerii reciproce și să unească în jurul ei cele mai bune și mai sănătoase forțe științifice, un centru de colaborare intelectuală și de inițiative practice, să desfășoare o activitate de purificare a conștiinței omului, abătîndu-l de la steriotipul precedent de dușmănie și invidie, să devină o tribună deschisă a dialogului social cinstit și sincer, un centru activ de conlucrare cu alte universități și cu universitățile științifice locale și ale lumii.

Acestor înalte cerinte corespunde Universitatea de Stat din Tiraspol, care are o bogată istorie. În cei 62 ani ea a trecut prin următoarele stadii: Școala Pedagogică, Institutul Moldovenesc al Învățămîntului public, Institutul Moldovenesc de Educație Socială, Institutul Pedagogic Moldovenesc, Institutul Pedagogic de Stat "T. G. Șevcenko" din Tiraspol și Universitatea de Stat din Tiraspol. În mai 1992 ea nu e numai orășelul studențesc cu patru blocuri de studii, cu șase cămine moderne, cu planetariu, o stațiune agrobiologică, două birouri de construcție, o bogată bibliotecă științifică, nu e numai corpul didactic constituit din 329 profesori, docenți și asistenți. Cel mai mare merit al acestei școli superioare este că ea a pus temelia învățămîntului superior în republică, a pregătit primele cadre didactice pentru școlile medii, precum și primii cercetători pentru instituțiile științifice din Moldova. Absolvenți ai acestei universități sunt 35000 de învățători, dintre care 3 au devenit academicieni ai Academiei naționale, 4 membri-corespondenți, 20 doctori în științe și peste 250 candidați în științe. Ea este urma lăsată în cele peste șase decenii de generațiile succesive de rectori, prorectori, decani, șefi de catedră și conferențiari, de frămîntare a minții, de zbuciumul sufletului și de aspirațiile lor. Fiecare din membrii colectivului e mîndru cu cei, care au creat o atmosferă științifico-pedagogică, au pus începuturile tradițiilor sănătoase, cu înaintașii N. A. Agasieva, S. Ia. Afteniuc, A. G. Baranovschi, A. I. Benzari, V. P. Bogatski, A. P. Dîmbul, G. I. Ivanov, I.I. Irimița, A. V. Chetraru, M. P. Cozac, M. I. Cozlovschii, N. M. Narțov, G. I. Pîslaru, I. M. Procopeț, M. N. Radul, M. E. Iaroșenco ș.a. Savanții contemporani participă activ la rezolvarea programelor științifice - "Matematica modernă", "Informatica", "Cristalofizica", "Fizica semiconductorilor", "Flora", "Fauna", "Ecologia" ș.a.

Istoria dezvoltării primei școli superioare - a Universității de Stat din Tiraspol este oglindită într-o serie de publicații: E.S.M. (1972, v. 3, pag. 91), "Învățămîntul public" (11.II.84) ș.a. Această universitate (Institutul Pedagogic) e pomenită în multe monografii, e cunoscută nu numai în țară, dar și peste hotare.

Și iată în ultimii doi ani acest focar al culturii moldovenești a fost atacat de separatiștii tiraspoleni. Rectorul universității corporative, profesorul V. N. Iakovlev, fiind nemulțumit de localul și baza materială-didactică a "universității" sale, a organizat împotriva colectivului adevăratei universități demonstrații, acțiuni de boicotare și atacuri ale gardiștilor. Pentru a produce o presiune morală asupra profesorilor și studenților celei mai vechi școli superioare din Republica Moldova a fost de el și adepții săi mobilizați și presa locală, mai ales gazeta "Dnestrovskaia pravda".

La 27 iunie 1992 în cadrul adunării generale a fost citit decretul președintelui așa-zisei republici transnistriene referitor la comasarea universității corporative cu Institutul Pedagogic din Tiraspol și ordinul tovarășei L. N. Vedernikova, șefa Direcției învățămînt, știință și tehnologie, cu privire la demiterea rectorului legitim P. V. Tolocenco din postul său și numirea în postul de rector a Universității corporative "T. G. Șevcenko" a juristului V. N. Iakovlev. Mulți profesori, în semn de protest, tot atunci au abandonat sala. Celor rămași în adunare li s-a explicat: documentele prezentate nu pot fi supuse discuției, fiindcă, de, e stare de război. În clădirile de studii erau gardiștii înarmați. Apoi mai bine de 170 de colaboratori și majoritatea studenților în frunte cu rectorul, docentul P. V. Tolocenco au părăsit provizoriu orașul studențesc din Tiraspol. Universitatea de stat natală conform hotărîrii Guvernului Moldovei din 9 iulie 1992 (nr. 480) prelungește activitatea sa creatoare în orașul Chișinău (str. Cubani, n. 5) în clădirea școlii pedagogice, în laboratoarele universității locale și ale institutelor academice. Ea se găsește în evacuare. Aceasta e cea de a doua evacuare în istoria

(Continuare în pag.2)